

د لوړو زده کړو وزارت
 بښت پوهنتون
 د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي
 اداره او ډیپلوماسی خانگي کتلاگ

د بښت پوهنتون پېژندنه:

بښت پوهنتون د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت د لوړو زده کړو وزارت د (1391,1,28) نېټې د (487) گڼه حکم او د خصوصي پوهنتونونو او لوړو زده کړو موسساتو ریاست د (44) ثبت کني پر بنسټ په (4 / 2 / 1391) نېټه د هلمند ولایت په لښکرگاه ښارکي د لوړو زده کړو موسسې په چوکات کي تاسیس او په خپل اکاډمیک فعالیت ئې پیل وکړ چې د ښو او لوړو معیارونو په رعایت او پوره کولو سره په ۱۳۹۴ لمريز کال کي یې پوهنتون ته ارتقاء وکړ.

د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي پېژندنه:

په افغانستان کي د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي په کال ۱۳۱۷ لمريز کي د شاهي فرمان پر بنسټ د حقوقو او سياسي علومو د اکاډمۍ په نامه په کابل کي تاسیس سوه او په ۱۳۲۰ لمريز کال کي د اکاډمۍ د ریاست د پېشنهاد او د صدارت د منظوري پر اساس د اکاډمۍ څخه پوهنځي ته ارتقا تر لاسه او درې کلنه دوره په څلور کلنه دوره بدله سوه.

د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي په ۱۳۹۱ لمريز کال کي د بښت پوهنتون له تاسیس سره یو ځای رامنځته او په فعالیت یې پیل کړی دی؛ د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي په خپل تشکیل کي څلور خانگي (قضاء او څارنوالي، اداره او ډیپلوماسي، خصوصي حقوق او نړیوالي اړیکي) لري، چي له هغې جملې څخه یې د اداره او ډیپلوماسی او قضاء او څارنوالی خانگي د اوس لپاره فعاله دي: یاده پوهنځي د لیسانس په کچه محصلین روزي چي پدې پوهنځي کي د لیسانس دوره څلور کاله ده، چي څلور سمسټرونه په مشترک ډول او نور څلور سمسټرونه پر څانگو باندی ویشل کيږي او په جلا ډول زده کړي کوي.

د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي د تاسیس له وخته تر اوسه د پوره شفافیت او لوړ کیفیت لرونکي ده او په ښه ډول یې ټول علمي چاري مخته ځي، ځینو استادانو یې د پوهنځي او پوهنتون څخه د ښه کړنو او فعالیتونو له وجي ستاینلیکونه تر لاسه کړي، د ایراسموس پلس نړیوال تحصیلي پروگرام له لارې یې یو تن محصل د اسپانیا هیواد د ډي سانتیاگو پوهنتون ته د لنډ مهاله زده کړو لپاره استولي، د محصلینو د عملي زده کړو لپاره حقوقی کلینیکونه د (UNDP)، (USAID) او چیکي عدالت) په ملاتړ او د هغوی سره په تفاهم او توافق په پوهنځي کي په لاره اچول سوي دي او په خپله غږه کي یې ډیر ممتاز محصلین روزلي دي.

د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي په ۱۳۹۴ کال کي د لومړي ځل لپاره ۶۲ تنه د لیسانس په کچه په اداره او ډیپلوماسي او قضاء او څارنوالي ډیپارټمنټونو کي فارغان ټولني ته د خدمت لپاره وړاندي کړل او تردې مهاله یې (۲۲۵) تنه ښځینه او نارینه فارغ کړي دي.

• د اداره او ډیپلوماسی څانګې پیژندنه :

د اداره او ډیپلوماسی څانګه د اداري او سیاسي علومو په برخه کې محصلین روزي ، پدی څانګه کې اکثره اداره او سیاسي مضامین تدریس کیږي ، اداره او سیاسي علوم د ټولنی د پرمختګ لپاره داسی یو چوکاټ جوړوی چی هغه د ژوند د ټولو اړخونو سره اړه لری د اداري او سیاسي علومو زده کړه ذهن ته وده ورکوی او تجربوی مهارتونه لمسوی ، اداري ډیپلوماتیکي پوهه یوه داسی پیاوړي دنده ده چی د ټولني داد اری سیستم ترتیب او تنظیم راپیژني ، که چیری څوک غواړي د حقوقو او سیاسي علومو د پوهني (اداره او ډیپلوماسی څانګې) برخه کې تخصص ترلاسه کړی نو د حقوقو او سیاسي علومو د پوهني د لیسانس تر کچې زده کړی د هغه لپاره لومړنی او بنسټیز کام دی . د حقوقو او سیاسي علومو زده کړه ، نورو برخو لپاره هم اساسی نقش لری د بیلګې په ډول کورني سیاست ، بهرني سیاست ، سیاسي مذکرات ، سیاسي استازولی ، اقتصاد، تجارت ، بشري منابع ، د دولت سیمه ایز ارګانونه او عمومی ادارات ټول له حقوقو او سیاسي علومو څخه سرچینه ځلی .

د اداري او ډیپلوماسی د څانګې ایجاد او د محصل د پوهی ، مهارتونو او سلوکي تغیراتو په برخه کې باید په څه ډول وروزل شی تر څو د فراغت څخه وروسته د کار په ساحه کې د ټولنی د ضرورت او اړتیا مطابق د خدمت لپاره آماده وی ، په دی هکله مو د لاندی اداراتو څخه معلومات ترلاسه کړی دی.

د هلمند ولایت د اصلاحات اداري ریاست

په کندهار کښي د بهرنیو چارو ریاست

د هلمند ولایت د بشري سرچینو ریاست

د بشرحقوقو خپلواک کمیسیون

د اداري او ډیپلوماسی څانګه په ۱۳۹۴ کال کې د لومړي ځل لپاره (۴۰) تنه د لیسانس په کچه فارغان ټولني ته د خدمت لپاره وړاندي کړل او تردې مهاله یې اته دوری محصلین بنځینه او نارینه په گډون اداري او سیاسي ارګانونو ته د خدمت لپاره فارغ کړی دي .

• د څانګې میشن او ویژن:

د اداري او ډیپلوماسی څانګې لیرلید (Vision)

اداري او ډیپلوماسی ډیپارټیمنت هیله او ارزولري چي په اسلامي ، ملي او اکاډیمیک اصولو او ارز بنټونو سره د ټولني په اداري او سیاسي ارګانو لپاره پیاوړي کادرونه تربیه او ټولني د لا ارتقا لپاره یې ټولني وړاندي کړي تر څو پدي (اداره او ډیپلوماسی) برخو کې د پرمختګ او انکشاف لپاره رغنده برخه واخلي .

د اداري او ډیپلوماسی د څانګې ماموریت (Mission)

اداري او ډیپلوماسی څانګه هڅه کوي هغه ځوانان چي غواړي په اداري او سیاسي برخو کې لوړي زده کړي وکړي ، په لوړ کیفیت ، اسانه او معیار زده کړو زمینه ورته مساعده کړي تر څو هغه ځوانان د نوموړو اسانتیاو څخه په گټي اخیستني سره خپل اهدافو ورسپړي تر د خپل هیواد او ولس لپاره د خدمت جوگه وگرځي.

• د پرمختګ پړاوونه:

اداره او ډیپلوماسی څانګه د حقوقو او سیاسي علومو پوهنځي په علمي چوکاټ کې په فعالیت پیل کړی، چې په لومړي کانکور کې (۴۲) تنه محصلین جذب کړه چې د اووه تنه استادانو لخوا ورته تدریس کېدی، له هغه وروسته اداره او ډیپلوماسی څانګه د حقوقو او سیاسي علومو پوهنځي تر چتر لاندې تر اوسه ۲۰ د کانکور ازمویني اخیستي چې هر کانکور کې په مختلف شمیر محصلین جذب کړی دی. (۸) دوری فارغین ټولنی ته د خدمت لپاره وړاندی کړي.

اداره او ډیپلوماسی څانګه وخت پر وخت علمي، عملي او د ظرفیت لوړوني پروګرامونه (ډیپلوماتیک مذاکرې، علمي سفرونه، اداري سمینارونه، د تدریس اړونده پروګرامونه، په دولتي سکتورونو کې بستونو ته د ثبت نام پروسیجر او...) په لاره اچول کېږي.

اداري او ډیپلوماسی څانګه په عمومي شکل د یو معیاري کتابتون څخه برخمنه ده، چې په لکونو فزیکي او الکترونیکي کتابونه پکښې شتون لري.

• زده کړيزي موخي:

د اداره او ډیپلوماسی څانګې فارغان به لاندې وړتیا په لاس راوړي:

د کورني، سیمه ییز او نړیوالو سیاسي مسائیلو وپشل او تحلیل.

اداري فساد په وړاندی مبارزه .

د څانګی د کیفیت د لوړاوی معیارونه پلی کول .

د څیړنی او نوښت روحیه پیاوړی کول .

د په اداره او سیاسي ارګانونو کې د منازعاتو حل و فصل کول.

په دولتي او غیر دولتي مؤسسو، ادارو او ارګانونو کې د کار کولو مهارت.

د انتقادي تفکر څخه خبرتیا او د تدریسي او تحقیق د چارو پرمخ بېولو مهارت.

د ماسټری او دوکتورا په برخو کې د لوړو زده کړو کول.

د نورو لپاره الګو پاته کېدل، په مسلک کې امانتداري، نورو ته د پوهې لېږد او د ټولني د اداري او سیاسي پوهي او پرمختګ لوړولو وړتیا.

د اداري او سیاسي پوهي او مسلکیتوب مهارت.

د اداري او ډیپلوماسی، اداري، سیاسي، سیاسي نمایندګي او نورو مهمو ادارو کې د کار

په خصوصي او دولتي بنسټونو او شرکتونو کې د مشورې ورکولو مهارت.

- **تحصیلي نصاب :**

په ټوليز ډول د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي او په ځانگړي ډول داداره او ډيپلوماسي څانگي نصاب د هيواد په کچه د نورو پرمختللو نصابونو سره پرتله او موازنه شوی د ي او ټول هغه مضامين پکښې ځای پر ځای شوی دی چې اوسنی عصر کې د حقوق او سياسي علومو د ليسانس په کچه ورته اړتيا ليدل کېږي . د اداره او ډيپلوماسي څانگي تحصيلي نصاب د کريډيټ په سيستم د اته سمسترونو لپاره ترتيب شوی دی چې پوهنتون شموله ، اختصاصي ، اساسي ، عمومي او اختياري مضامين پکښې د ځای پر ځای شويدي . د هر سمستر د کريډيټونو شمير او د ټولو سمسترونو کريډيټ په نصاب کې واضحاً ليکل شويدي همدارنگه د تحصيلي برنامې په کچه د مضامينو او مفرداتو ټاکل او هم د هر کورس مخکې شرط مضمون مشخص شوی همداراز هر سمستر (۱۶) تدریسي اونۍ دی چې ټولټال (۱۵۹) کريډيټونو لرونکی دی .

- **د تدریس او زده کړيز میتود:**

په اداره او ډيپلوماسي څانگه کې د تدریس او زده کړيز میتود عبارت دی له: د پاورپینټ په مرسته لکچرنوټ ، مناقشه او مباحثه ، سوال او ځواب ، سيمينارونه او گروپي کارونه .

د لوروزده کړو وزارت
د خصوصي پوهنتونو عمومي رياست

بُست پوهنتون

د حقوق پوهنځی

د (عمومي) ډیپارټمنټ

اول سمسټر

شماره	مضامين	استاد	د مضمون کود	د کريدیت تعداد	د ساعتونه تعداد	ملاحظات
1	مبادی حقوق (۱)		LA110	3	3	اساسی
2	نړی سیاسی تاریخ (۱)		LA111	2	2	اساسی
3	د سیاست د علم بنسټونه (۱)		LA112	2	2	اساسی
4	نړیوال سازمانونه (۱)		LA113	2	2	اساسی
5	د اسلام د حقوقو بنسټونه (۱)		LA114	2	2	اساسی
6	اسلامی ثقافت (۱)		LA115	1	1	پوهنتون شمول
7	انګلیسی (۱)		LA116	1	1	پوهنتون شمول
8	د اقتصاد د علم بنسټونه (۱)		LA117	2	2	اساسی
9	د رسنیو حقوق		LA118	2	2	اختیاری
10	کمپیوتر		LA119	1	1	اختیاری
				18	18	ساعتونو او کريدیتونو مجموعه

د لوروزده کړو وزارت

د خصوصي پوهنتونو عمومي رياست

بُست پوهنتون

د حقوق پوهنځی

د (عمومي) ډیپارټمنټ

دویم سمسټر

شماره	مضامين	استاد	د مضمون کود	د کريدیت تعداد	د ساعتونه تعداد	ملاحظات
1	مبادی حقوق (۲)		LA 220	3	3	اساسی
2	نړی سیاسی تاریخ (۲)		LA 221	2	2	اساسی
3	د سیاست د علم بنسټونه (۲)		LA 222	2	2	اساسی
4	نړیوال سازمانونه (۲)		LA 223	2	2	اساسی
5	د اسلام د حقوقو بنسټونه (۲)		LA 224	2	2	اساسی
6	اسلامی ثقافت (۲)		LA 225	1	1	پوهنتون شمول
7	انګلیسی (۲)		LA 226	1	1	پوهنتون شمول
8	د افغانستان معاصر تاریخ		LA 227	2	2	پوهنتون شمول
9	احصایه		LA 228	1	1	اختیاری
10	چاپیریال ساتنی حقوق		LA 229	2	2	اختیاری
				18	18	ساعتونو او کريدیتونو مجموعه

د لوروزده کړو وزارت
د خصوصي پوهنتونو عمومي رياست

بُست پوهنتون
د حقوق پوهنځی
د (عمومي) ډیپارټمنټ
دریم سمسټر

شماره	مضامين	استاد	د مضمون کود	د کريدیت تعداد	د ساعتونه تعداد	ملاحظات
1	عمومي حقوق جزا (1)		LA 323	2	2	اساسی
2	معاصر حقوقی سیستمونه (1)		LA 331	2	2	اساسی
3	وجايبو حقوق (1)		LA 332	2	2	اساسی
4	مالی حقوق (1)		LA 333	2	2	اساسی
5	عمومي اساسی حقوق (1)		LA 334	2	2	اساسی
6	کار حقوق (1)		LA 335	2	2	اساسی
7	اسلامی ثقافت (3)		LA 336	1	1	پوهنتون شمول
8	خارجی ژبه (3)		LA 337	1	1	پوهنتون شمول
9	سیاسی افکارو تاریخ (1)		LA 338	2	2	اساسی
10	تعاملی حقوق		LA 440	۱	۱	اختیاري
۱۱	د معنوی ملکیتونو حقوق		LA ۴۳۹	۱	۱	اختیاري
	ساعتونو او کريدیتونو مجموعه			18	18	

د لوروزده کړو وزارت

د خصوصي پوهنتونو عمومي رياست

بُست پوهنتون د حقوق پوهنځي

د (عمومي) ډيپارټمنټ

څلورم سمسټر

شماره	مضامين	استاد	د مضمون كود	د كريدت تعداد	د ساعتونه تعداد	ملاحظات
1	عمومي حقوق جزا (2)		LA 441	2	2	اساسي
2	معاصر حقوق سيستمونه (2)		LA 442	2	2	اساسي
3	وجايو حقوق (2)		LA 443	2	2	اساسي
4	مالي حقوق (2)		LA 444	2	2	اساسي
5	عمومي اساسي حقوق (2)		LA 445	2	2	اساسي
6	اسلامي ثقافت (4)		LA 446	1	1	پوهنتون شمول
7	خارجي ژبه (4)		LA 447	1	1	پوهنتون شمول
8	سياسي افكارو تاريخ (2)		LA 448	2	2	اساسي
9	بيبي حقوق		LA 449	2	2	اختياري
10	محلي اداره		LA 563	2	2	اختياري
	ساعتونو او كريدټونو مجموعه			18	18	

د لوروزده کړو وزارت
د خصوصي پوهنتونو عمومي رياست

بُست پوهنتون

د حقوق پوهنځي (اداري اودپيلوماسي) ډيپارټمنټ

پنځم سمسټر

شماره	مضامين	استاد	د مضمون کود	د کريدیت تعداد	د ساعتونه تعداد	ملاحظات
1	عمومي نړيوال حقوق (1)		LA 551	2	2	اساسي
2	اساسي مقاييسوي حقوق		LA 5152	2	2	اساسي
3	اداره او مديريت (1)		LA 553	2	2	تخصصي
4	نړيوال اړيکو تاريخ (1)		LA 554	2	2	تخصصي
5	عمومي ډيپلوماسي تاريخ (1)		LA 5155	2	2	تخصصي
6	ثقافت اسلامي (5)		LA 446	1	1	پوهنتون شمول
7	سياسي جغرافيه		LA 556	2	2	تخصصي
8	نړيوال سياستونه (1)		LA 557	2	2	تخصصي
9	د شخړو سوليز حل		LA 558	2	2	تخصصي
10	محلي اداره		LA 560	1	1	اختياري
	مجموعه ساعتونه او کريدیتونه			18	18	

د لوروزده کړو وزارت

د خصوصي پوهنتونو عمومي رياست

بُست پوهنتون

د حقوق پوهنځی

د اداره او ډیپلوماسی ډیپارټمنټ

شپږم سمسټر

شماره	مضامین	د مضمون کود	د کړیدیت تعداد	د ساعتونه تعداد	ملاحظات
1	حقوق جزائی بین المللی (1)	LA 773	2	2	تخصیصی
2	حقوق بین الملل خصوصی (1)	LA 774	2	2	تخصیصی
3	حقوق تجارت بین المللی (1)	LA 775	2	2	عمومی
4	حقوق اداری (1)	LA 776	2	2	تخصیصی
5	حقوق بشر (1)	LA 777	1	1	تخصیصی
6	رهبری اصول (1)	LA 778	2	2	تخصیصی
7	مسایل سیاسی جهان (1)	LA 779	2	2	تخصیصی
8	اصول روابط بین المللی (1)	LA 780	2	2	تخصیصی
9	امنیت بین الملل (1)	LA 781	2	2	تخصیصی
10	مونوگراف	LA894	1	1	عمومی
	مجموعه ساعتونه او کړیدیتونه		18	18	

د لوروزده کړو وزارت

د خصوصي پوهنتونونو عمومي رياست

بُست پوهنتون

د حقوق پوهنځي

د اداره او ډيپلوماسي ډيپارټمنټ

اووم سمسټر

شماره	مضامين	استاد	د مضمون کود	د کريدت تعداد	د ساعتونو تعداد	ملاحظات
1	نړيوال جزا حقوق (1)		LA 773	2	2	تخصصي
2	خصوصي نړيوال حقوق (1)		LA 774	2	2	تخصصي
3	نړيوال تجارت حقوق (1)		LA 775	2	2	عمومي
4	اداري حقوق (1)		LA 776	2	2	تخصصي
5	بشر حقوق (1)		LA 777	1	1	تخصصي
6	رهبري اصول		LA 778	1	1	تخصصي
7	نړي سياسي مسایل (1)		LA 779	2	2	تخصصي
8	نړيوال اړيکو اصول (1)		LA 780	2	2	تخصصي
9	نړيوال امنيت		LA 781	2	2	تخصصي
10	اسلامي ثقافت		LA 782	1	1	پوهنتون شموله
11	مونوگراف		LA 894	1	1	اختياري
	مجموعه ساعتونه او کريدیتونه			18	18	

د لوړو زده کړو وزارت

د خصوصي پوهنتونو عمومي رياست

بُست پوهنتون

د حقوق پوهنځی

(اداري اودپلوماسي (ډيپارټمنټ)

اتم سمسټر

رد شمېره	مضامين	استاد	د مضمون کود	د کريدیت تعداد	د ساعتونه تعداد	ملاحظات
1	عمومي نړيوال حقوق (2)		LA 662	2	2	تخصصي
2	اداري او مديريت (2)		LA 663	2	2	تخصصي
3	اساسي قانون		LA 664	2	2	اساسي
4	نړيوال اړيکو تاريخ (2)		LA 665	2	2	تخصصي
5	د څيړنې بنسټونه		LA 666	2	2	تخصصي
6	نړيوال سياستونه		LA 667	2	2	تخصصي
7	افغانستان بهرنيو اړيکو تاريخ		LA 668	2	2	تخصصي
8	سياسي ټولنپوهنه		LA 669	2	2	تخصصي
9	سياسي او اداري ترمينولوژي		LA 672			
10	منځني ختيځ کي حکومت او سياست		LA 671	1	1	اختياري
11	اسلامي ثقافت		LA	1	1	پوهنتون شمول
	مجموعه ساعتونه او کريدیتونه			18	18	

• ارزښتونه:

د اسلامي او افغاني ارزښتونو، اعتقاداتو او فرهنگونو مراعاتول.

په استادانو او محصلينو کي هيوادني مينه راژوندی کول.

په افغانستان کي د ټولو نافذه قوانينو رعایت.

کيفيت او عدالت ته لومړيتوب ورکول.

محصلينو ته تشويقي او زده کړيز چاپېريال چمتو کول.

د علمي کادرونو او کارمندانو تشويقول

کروبي کارونه حمايه کول

له هر ډول سياسي او قومي تعصبه پاکه اداره رامنځته کول.

• د اداره او ډيپلوماسی خانگي د فارغ التحصيل روښانه تعريف:

د حقوقو او سياسي علومو پوهنځی د اداره او ډيپلوماسی خانگه د مسلکي او متخصصو کادرونو د روزني په موخه ايجاد سوې، په دې اساس د اداره او ډيپلوماسی خانگه هغه شخص د خپل ليسانس دورې فارغ التحصيل بولي چې په یاد، ډيپارټمنت کي (۱۵۸) کريډيټونه يې په يوه څلور کلنه تحصيلي دوره (۸ سمسټرونو) کي پوره کړي او د پوهي، وړتياوو او چلند په برخو کي د لاندې شرايطو درلودونکی وي:

۱. د پوهي په برخه کي: د اداره او ډيپلوماسی خانگه فارغ التحصيل وکولای شي چې د ليسانس په کچه پر اداري، سياسي، مذاکراتي، ډيپلوماتيکي، کونسلې او ... موضوعاتو باندې برلاسی، په عملي او علمي مهارتونو تسلط ولري ترڅو وکولای شي د متخصص کادر په توگه په ټولنه کي خپل شتون په ډاگه کړي.

۲. د وړتياوو په برخه کي: د اداره او ډيپلوماسی خانگي فارغ التحصيل داسي يو شخص دی چې د اړتيا ترکچي له سياسي، ډيپلوماتيکي، اداري، کونسلې او مذاکراتي موضوعاتو سره آشنايي لري او پدې برخه کي د خپلي ټولنی ستونزي د هوارۍ توان لري.

۳. د چلند په برخه کي: د اداره او ډيپلوماسی خانگي فارغ التحصيل داسي يو شخص دی چې د خپلو تخصصي مضمونونو (اداري او سياسي) او مسلکي مضمونونو له منځپانگي څخه يې د هيواد د نافذه قوانينو ته درناوی، اکاډميک اخلاق، هيوادپالنه، لوړ اسلامي، انساني، افغاني او اخلاقي ارزښتونه يې زده کړي دي او ټولو ارزښتونو ته ژمن او د هر ډول تعصب او توپيري چلند څخه خلاص دي.

د اداره او ډيپلوماسی خانگي څخه فارغ شوي محصلين به پدې وتوانېږي، چې په سياسي، اداري، حقوقي، ډيپلوماتيکي او قانوني مسائلو او موضوعاتو وپوهېږي، همدارنگه د بښت پوهنتون په اسنادو او ډيپلوم به د هيواد په گوت گوت کي په

هر دولتي او خصوصي سكتور کي منل کيږي او همچنان مور پدې وياړو چي زموږ اسناد د نړۍ په هر پوهنتون کي د ماسټرۍ او دوکتورا د پروگرامونو او زده کړو لپاره د منلو وړ دي.

د اداره او ډيپلوماسۍ څانگې کتلوک چي په (۱۴) پاڼو کي ترتيب شوي دي، د څانگې د شورا په (2) مه غونډه کي په (1400/ 02 / 06) نيټه تصويب شو.

د اداره او ډيپلوماسۍ څانگې کتلوک چي په (۱۴) پاڼو کي ترتيب شوي دي، د پوهنځي د علمي شورا په () مه غونډه کي په (1400/ 02 / 09) تصويب شو.